

مدیریت و اسلام

آیات فاطمی اصل

مدیر عامل شرکت سلامتکده آیات طب اروند

چکیده

قرآن کریم در طول تاریخ اسلام همواره منبع مهم تحقیق و پژوهش برای اندیشمندان اسلامی بوده است. از این رهگذر، علوم و رشته های متعددی پایه گذاری شده و در گذر زمان به رشد و بالندگی رسیده اند. سعی دانشمندان اسلامی همواره معطوف به قرآنی کردن دانش هایی بوده که به اقتضای زمان وارد عرصه های فکری جوامع اسلامی شده اند. در کشور ما نیز به ویژه پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران به رهبری اندیشمندان اسلامی و بازگشت دین به عرصه جامعه و حکومت، بحث های میان رشته ای طرفدارن فراوانی پیدا کرده است. چرا که به طور طبیعی اقتضای حکومت اسلامی، دینی شدن عرصه های مختلف از جمله اقتصاد، مدیریت، آموزش و پرورش و غیره است.

قرآن مجید نه فقط حاوی دستورات عبادی، اعتقادی و معارف و امثالهم است، بلکه کتابی است جامع و کامل که حاوی مسائل مرتبط با علم روز نیز می باشد، از جمله علوم روز، دستورالعمل های مدیریتی است که می توان آن را به عنوان مثال از نقطه نظر تئوری ها، رفتار و روابط سازمانی، دولت، حکومت و حکومتداری و امثالهم مورد تجزیه و تحلیل و مطالعه قرار داد.

کلمات کلیدی: مدیریت، خلاقیت، توسعه، نیروی انسانی.

۱. مقدمه

ز آنجایی که صلاح و فساد هر جامعه به زمامداران آن باز می گردد، از این رو بر آن شدیم که با خوشه چینی از مکتب وحی و کلام معصومین (ع) نظری هرچند کوتاه بر مقوله مدیریت و رهبری مبتنی بر ارزشهای پذیرفته شده در یک نظام ولایی بیفکنیم. مدیریت در فرهنگ فارسی به معنای گرداننده، اداره کننده (کسی که کاری را اداره می کند)، کارگردان و قوام دهنده است. [۱] در فرهنگ اسلامی نیز مدیریت عبارت است از ایجاد هماهنگی در اجزای یک نظام و فراهم کردن زمینه رشد و تعالی انسان ها از طریق ارائه خدمت شایسته به آنها. [۲] لغت مدیر و مدیریت، گرچه ریشه عربی دارد ولی در منابع «مدیریت انسان ها و رهبری آنها عبارت است از فن بهتر بسیج کردن و بهتر سامان دادن و بهتر سازمان دادن و بهتر کنترل کردن نیروهای انسانی و به کار بردن آنها». [۳]